

Den kände engelske kritiken Herbert Read tillhör dem som inte är särskilt nöjd med dagens samhälle. Han är anarkist och konstnär och därför avogt stjämd mot centralism och tvång och han har nu gjort ett kraftigt angrepp på dagens samhällsordning som bland annat tvingar många av de verkande konstnärerna till ett människovridigt liv. Konstnärens situation i dagens civilisation är tragisk, hävdar Herbert Read i den tyska tidskriften *Der Monat* och citerar ett brev från en konstnär som långa tider inte kan måla på grund av att han saknar pengar att köpa färg för.

Ungt tidigare tidsperioder utövade konstnären en naturlig funktion inom samhället; skriver Read vidare. Han kunde hur det än var ställt med de ekonomiska eller sociala förhållandena ändock leva i medvetandet om att den konst han skapade skulle värderas efter sitt sanna värde. Den moderne konstnären däremot är inte bara försummad, han är utstött, ett offer för obehagliga sociala förändringar. Den gamla tiden är oöckerkalligen bort och den nya vet inte vad den skall ta sig till med konstnären.

Den nya ordning ger jax skulden till målarkonstens dilemma. Varken i kommunismen eller i socialdemokratien, varken i stats- eller monarkipolisismen (därmed är listan klar över idag möjliga eller sannolika samhällssystem) kan jag se den minsta strimma av hopp för konstnären som ju nödvändigtvis måste vara en idealist. Jag är själv anarkist, skriver Read, och är förvissad om att konsten bäst frodas i ett decentraliserat samhälle, i en gemenskap som är uppbyggd på frivillighetens princip. Tidigare utvecklade sig konsten ur mindre gemenskaper vars sammanhållande kraft snarare var auktoritär än frivillig, men dock utgjorde en gruppbildning där konstnären kunde verkka i frihet. Konsten är människans äldsta andliga sysselsättning och uttryck för en allt till övervinande inre drift. I den moderna samhällsstrukturen tjänar allt till att hämma eller helt och hållet kväva denna drift för att i stället kompensera den på ett fruktansvärt sätt genom sadism eller krigisk mordlust.

Den möjligheten finns naturligtvis att konstnären fynddrar sin innersta natur och ger upp diktaendets och målandets individualistiska och expressionistiska konst och blir en-likriktad faekman, som ritare vid industriell undervisning eller som arkitekt eller vad man nu vill. Han kommer då att i huvudsak vara en tjänsteman, som trogen tjänare under en totalitär re-

Rosalinde von Ossietzky:

Generalstrejken i syndikalistisk teori

III

I Sverige fick syndikalismen vind i seglen genom det allmänna missnöjet med utgången av storstrejken 1909, men i diskussionen här liksom i en del andra länder, där syndikalismen har en mera begränsad utbredning, figurerar sällan eller aldrig generalstrejkens ideologi i dagens debatt och man går i likhet med andra fackorganisationer huvudsakligen in för att tillvarata medlemmarnas ekonomiska intressen på arbetsmarknaden. Syndikalismen avstår således inte från reformer även inom det kapitalistiska samhällets ram — "värt socialistiska mål vore inte värt mer än en skatt på månen, om vi ville undandra oss den ständiga kampen för dessa reformer", fastslår anarkosyndikalisten och författaren till 1922 års principförklaring för den internationella syndikalismen, Rudolf Rocker. I SAC:s principuttalande poängteras att arbetarklassen är i stånd att övervinna kapitalismens regim endast genom den härjade kamp och med den direkta aktionens yttersta maktned, vars former delvis dikteras av kapitalistklassens motstånd och den allmänna situationen. "Manifest till Sverges arbetare", antaget vid SAC:s konstituerande kongress i Stockholm 1910, råder dock, att arbetarna taktiskt skall "betjuna sig av och allt vidare utveckla den direkta aktionens vapen, som i sin högst utvecklade form, den sociala generalstrejkens, i sin egenskap som rent ekonomiskt mer än något annat är lämpat till användning i striden mot det bestående". Vidare förklaras permanent krigstillstånd på det sociala området. SAC:s taktikuttalande framhåller, att strejken från början varit arbetarnas naturliga vapen, men att arbetarklassens systematiska organisering förändrat läget. Det finns inget universalmiddel som säkert ger arbetarna seger, sägs det, utan det beror helt på omständigheterna vilken taktik som bör komma till användning.

Sedan produktionen lamslagits liksom alla kommunikationsmedel och andra offentliga institutioner samt den privata verksamheten så återstår det dock ännu ett steg till socialiseringen av produktionsmedlen och syndikalismen är av den mening, att det är mycket lätt och enkelt att genomföra denna sista uppgift. Arbetarna behärskar ju redan nu produktionsmaskineriet och är en industriellt högststående och tekniskt kunnig kär. Men det är naturligtvis av största vikt att arbetarna i god tid förbereder sig genom ett för produktionsens övertagande under generalstrejken och efter den revolutionära genombrottsperioden. Det måste alltså i varje land finnas en elit på några några tiotusentals arbetare, som för de stora arbetarorganisationernas räkning och i det nödvändiga

verklighetsbildning av tillstånd och händelserna under generalstrejkens lyckliga genomförande och i samband därmed revolutionens fullbordan. (E. Pataud och E. Pouget: "Hur vi gjorde revolution"). De fäster där syndikatens uppmärksamhet på vad som är att göra och uppmanar dem att undersöka på vad sätt omdaningen av kamporganisationerna till produktionsorganisationer skall kunna försiggå. Hur de skall kunna förverkliga besittningstagandet av produktionsredskapen och vilken uppfattning de har om reorganisationen av fabriker och verkständer. Vilken roll de tänker att fackförbunden och arbetsbörnorna skall komma att spela i det reorganiserade samhället. Efter vilken norm de tänker sig att fördelningen av produkterna skall komma att ske. — Det är med andra ord hela det sociala problemet i frågeform.

Boken är alltså en syndikalistisk utopi och den visar hur fackföreningarna i en tid av revolution omdanar sig från kamporganisationer mot kapitalet till produktionsgrupper, hur de arbetar var och en på sitt område på förgångningen av produktionen och distributionen till medlemmarna. Den berättar vidare — och på ett mycket medryckande sätt! — hur de industriella, municipala och kooperativa grupperna övertar de funktioner, som stat och kommun tidigare utfört och hur organisationerna meddelar sig med varandra utan att invänta något byråkratiskt ingripande från högre ort samt hur expropriationen de facto fullbordas. De sidor som handlar om produktionen och bytet påminner i långa stycken om anarkismen, och vad jordegendomarnas expropriering och exploatering beträffar, genomförs den genom lantarbetarnas syndikat, å ena sidan och å andra sidan bibehålles de små och medelstora jordbrukerna, som fortsätter att brukas av de nuvarande ägarna. Boken är således tolerant till sitt innehåll och författarna är angelägena om att undvika blodiga konflikter i anslutning till generalstrejken och revolutionen.

Syndikalismerna är emellertid på det klara med att en segrande generalstrejk med fullhörd revolutionär omvandling av samhället måste utlösas utgående svårigheter, förvirring och desorganisation för lång tid framåt och att en stor del av arbetarklassen från de mindre brädskande områdena, t. ex. byggnadsproduktionen, till en början

måse användas för att försvara det syndikalistiska samhället mot kontraproduktioner. Det är alltså — om man sammanfattar det syndikalistiska hushållningsprogrammet — inte staten utan arbetarnas egna ekonomiska organisationer och nuets kamporganisationer som blir framtidens samhälls- och produktionsorgan. Och omedelbart efter generalstrejkens genombrott och seger är det de ekonomiska organisationernas uppgift att försöka förverkliga sin social-historiska uppgift som produktions- och samhällsorgan.

Ett praktiskt exempel på ett syndikalistiskt-ekonomiskt ingripande har man från de platser i Spanien där militärkuppen 1936 misslyckades: företaget och industrier ställdes under syndikatets kontroll, storgodsen omödlades och f. d. småborden sammanslöt sig i producentkooperativa gemenskaper på fri-kommunistisk grund. (På liknande sätt byggde socialdemokratiska LO-arbetare upp sina företagsformer.) De krigsviktiga industrierna ställdes därmed under statskontroll, men i dess institutioner var dock fackföreningarna direkt representerade.

Men syndikalismen vill som sagt inte endast en förändring av regeringens sammansättning — den vill "upphäva staten genom att överföra till fackför-

eningsorganen de få funktioner, som ger staten skenet av värde och vad de andra beträffar upphäva dem helt och hållet", förkunnar den franske syndikalisten Emil Pouget. På ett internationellt federalistmöte i Frankfurt 1948 deklarerade också den holländske socialdemokratiska professorn i Europeiska Federalistunionen, som ingår i Europarörelsen, Henri Brugmans, att federalismen är fackföreningsrörelsens framtid. Och med federativ menar man då medlemmarnas och lokalorganisationernas självstyrelse och en på fritt samarbete vilande organisation. Här finns också drag av den antitotalitära, anti-auktoritära, federalistiska och frihetlige Proudhon!

Syndikalismen strävar konjunktligt efter att avskaffa "företaget" av regera människor, en annan konst kommer att träda i dess ställe, konsten att förvalta "tingen" — som Saint-Simon formulerade saken. Och belgaren Huis garanterade redan vid Första internationella kongress i Basel 1869 att läran var praktiskt genomförbar och även skulle visa sig hålla i längden: "Arbetets allmänna representation — i regional, nationell och internationell skala — kommer att garanteras å den ena sidan genom det dubbla organisationerat av alla arbetare i lokala föreningar och i allmänna industrifederationer och å andra sidan genom den politiska förvaltningen medelst kommittéer. De industriella och kommersiella organisationernas råd kommer att ersätta de nuvarande regeringarna."*)

*) Helmut Rüdiger: Syndikalismen, sid. 11. (Verdandi; Stockholm 1950.)

Oerhörda språkproblem på de indiska halvöarna

Otvivelaktigt är språkproblemet ingestades så komplicerat som i Indien, där engelskan har spelat, spelar och kommer en lång tid framåt att spela rollen av förbindelsespråk, menar G. Agricola i Arbetaresparatisten. För ett litet sedan avgav den konstitutionella nationalförsamlingen ett principuttalande efter lidelsefulla debatter, att Indiens språkproblem måste lösas. Principuttalandet ger i första hand en anvisning, bestämt i konstitutionen, hur problemet bör lösas. Man kan icke undgå att lägga märke till, hur viktig denna sak är för Indiens framtid, ett statsförbund med centraltregering. Intet problem har diskuterats med så mycken lidelse, bitterhet och patos i det indiska nationalförsamlingen som detta. Det var nödvändigt med intervention från

de mest aktingsvärda indiska ledarna, för att nationalförsamlingen till slut skulle antaga artiklarna i den nya lagen med sator majoritet.

Principuttalandet säger ingenting annat än, att *Hindi* skall vara det officiella språket i den indiska unionen. Som skriftspråk skall användas det gamla *Devanagiri*, som härstammar från sanskritalfabetet. Under övergångsperioden — 15 år räknat — skall engelskan fortfarande vara statspråk. Det officiella namnet på Indien skall vara det klassiska **Bharat*, som skrivs inom parentes bredvid *Prdet India*.

Den här lösning är en kompromiss mellan de ekstremit nationella och de bildade progressiva hinduerna. Den å dessutom en betydande eftergift gentemot de indiska provinserna, som icke använder sanskrit. Dessutom är den ett avslag mot dem, som vill införa *Hindustani*, med andra ord, det nu gällande folkspråket som ett nationellt

och även provinspråken i Bengalen — *Bengali*. I södra delen av landet och då nere på Malabarkusten talar man *Davidianspråket*, som icke har någon gemenskap med *Indo-Aryan* språken. De talar av omkring 65 miljoner människor.

Hindi är i verkligheten modersmålet i de förenade provinserna, i central Indien, i Rajpooten och i provinserna Behar. Detta är det indiska kulturspråket och omanöndes redan i Vedaböckerna. Namnet härstammar från den muhammedanska erövringstiden och betyder *hinduernas språk*. Talspråket är *Hindustani* och landet *Hindustan* och betyder *hinduernas land*. Det används i hundratals dialekter och förstås i förenklad form i nästan alla delar av landet i norra Indien även av personer, som använder regionala språk som *Marta* och *Bengali*. Det är ett slags *lingua franca* som engelskan bland de bildade hinduerna. Stundom placeras man *Hindustani* i rang med *Urdu*-språket, men detta överensstämmer icke med verkligheten. *Urdu* är ett språk, som utvecklade sig under det islamiska heravärdet och är i dag det officiella språket i den muhammedanska staten Pakistan. *Urdu* betyder stridsfärd. Det härstammar från den centraliserade administrationen och de muhammedanska ledarnas armé. Dess grammatik baseras på *Hindi*, men en stor del av ordförrådet och uttrycksätten härstammar från persiskan. *Hindi* skrivs från vänster till höger med arabiska bokstäver. Under de två senaste århundradena har *Urdu* utvecklats sig till ett omfattande litteraturspråk, varigenom en levande skatt av konst, poesi och prosa har skapats.

Kulturcentra för *Urdu* är Lahore, Allahabad och Lucknow. Man kan icke påstå, att *Urdu* är uteslutande de indiska muhammedanernas språk. I premiärminister Neirus förordningen till *Urdu*, i vilket många persiska former har trängt in, skapades ett litteraturspråk av sanskrit, där alla ord och former härledda från persiskan har blivit avlägsnade. Rena sanskritord ersatte dem. Det anses som ett rent *Hindi*-språk.

Det har likväl liten gemenskap med talspråket i norra Indien. Av den anledningen framväxt en stark opposition mot dess införande som ett officiellt nationellt språk. Man fruktar, att ett officiellt språk hos de härskande kommer att vara ett annat än det hos undersåtarna som under den brittiska regimens tid. Endast om *Hindi* undervissas utan doktrinär småsinhet kan det uppnå den hedersplats i nationens liv, som man hoppas.

Genomsiktig kvinna studiemodell i London

LONDON, onsdag (TT-Reuters). En genomsiktig Kvinna, som lyser upp invändigt så att folk kan se de delar av hennes kropp som höjt talar om,

Bolsjevikblock mot Korea blir e

OSLO, onsdag (TT). Kommunismernas rade blockad av de tänker ställa ut till Korea tycks inte ledat. Enligt ordföranden förbunds, Ingvall inte uppstått några bemaningen. Från manskontoret i USA det finns gott om förgöra på fartygen till lingarna om vilka komma i fråga fortsätta resultat med det ännu inte bestämts v tygen skall sättas in

Nya radioaktiva utexperimenterade

CAMBRIDGE, onsdag. Den brittiske atomfors Shire antydde på hade framställt radioaktiva stoff skulle kunna utlagga matta över städer. V det om dessa gifter radioaktivt stoff. V utgör mellertid ett skydd mot dylikt sto

Hitlerismens spår att utplånas

FRANKFURT, onsdag. Goda framsteg har upprättandet av störeland och spår av de håller grävis på i USA:s överkommisssdagen i ett tal till 35 resa till USA. Resan gram om kulturell Tyskland och USA. Det fria utbytet av nationer mellan Tysvästra världen öka McCloy

FEDE Bol